

آیین نامه آموزشی

رشته های تخصصی

سطح ۳

مرکز مدیریت حوزه های علمیه

معاونت آموزش و امور حوزه ها

مدیریت امور واحدهای تخصصی

آیین نامه آموزشی سطح سه رشته های تخصصی

مقدمه

به منظور ایجاد نظم بیشتر در اجرای برنامه های آموزشی و وحدت رویه در اصول اجرایی واحدهای آموزشی تخصصی ، آیین نامه آموزشی سطح سه رشته های تخصصی با لحاظ مصوبات شورای محترم عالی حوزه های علمیه و جهت تسهیل و تسریع در امور آموزشی و به منظور بر طرف کردن کاستی های آیین نامه سابق به شرح ذیل مورد بازنگری و تدوین مجدد قرار گرفت.

تعاریف

الف (دوره های تحصیلی:

مجموعه ای از دروس منسجم ، هماهنگ و به هم وابسته در یک رشته یا گرایش تحصیلی است که در نظام خاص در مدتی معین به صورت منظم به دانش پژوه ارائه می شود تا سرانجام به دریافت یکی از مدارک مرسوم حوزوی دوره سطح یک ، سطح دو ، سطح سه و سطح چهار منجر شود.

ب. رشته:

یکی از شعب علوم و معارف اسلامی و یا دانشهای مورد نیاز حوزه است که در موضوعی متمایز از دیگر موضوعات است و به یک کارآیی مشخص می انجامد.

ج. گرایش:

جهت گیری تخصصی در یک رشته تحصیلی است.

د . اجرا:

فرایند پذیرش طلاب تا مرحله اعطای مدرک می باشد

هـ. مرکز تخصصی:

واحد آموزشی حوزوی است که یکی از رشته های تخصصی مورد نیاز را با گرایش های مربوطه ارائه نماید.

و. مؤسسه آموزش عالی:

واحد آموزشی حوزوی است که دو یا چند رشته تخصصی مورد نیاز را با گرایش های مربوطه ارائه نماید.

ز. دانش پژوه:

طلبه ای است که در یکی از رشته های تخصصی تحصیل می کند

ح. شورای واحد آموزشی (شورای مرکز/مؤسسه):

مجموعه ای از مسولان واحد آموزشی شامل رئیس ، معاونان ، مدیران گروه های آموزشی ، دو نفر از اعضای هیئت علمی، به انتخاب رئیس واحد آموزشی که اعضای حقیقی آن، با حکم رئیس به مدت دو سال به عضویت شورا، منصوب می شوند. ریاست شورا، بر عهده رئیس واحد آموزشی است و نائب رئیس آن، معاون آموزش خواهد بود.

ط. گروه آموزشی:

متشکل از حداقل سه نفر از اعضای هیئت علمی یا مدرسین رشته یا گرایش‌های مربوطه است.

ی. فارغ التحصیل سطح یک:

طلبه ای که امتحانات (کتبی و شفاهی) پایه اول تا ششم را با موفقیت به پایان رسانده باشد.

ک. فارغ التحصیل سطح دو:

طلبه ای که امتحانات (کتبی و شفاهی) پایه اول تا نهم را با موفقیت به پایان رسانده باشد.

ل. فارغ التحصیل سطح سه:

طلبه ای که امتحانات (کتبی و شفاهی) پایه اول تا دهم را به همراه رساله علمی با موفقیت به پایان رسانده باشد.

م. ساعت درس:

مقدار ساعت اختصاص یافته به یک درس می باشد که حداقل ۱۶ ساعت می باشد.

ن. باز پذیری:

پذیرش مجدد دانش پژوه در رشته ای که در گذشته مشغول به تحصیل در آن بوده اما مدتی انصراف یا ترک تحصیل داشته است.

فصل اول: پذیرش

ماده ۱. شرایط پذیرش در واحدهای آموزشی تخصصی عبارتند از:

۱. دارا بودن اتمام سطح دو (دوره عمومی یا تخصصی) برای شرکت در مقطع سطح سه
- تبصره ۱: آن دسته از طلاب متقاضی تحصیل در رشته ها یا گرایش های تخصصی که مشغول به تحصیل در پایه ۹ هستند مشروط به ارائه گواهی مبنی بر اتمام سطح دو حداکثر تا آغاز نیم سال دوم تحصیلی مجاز به شرکت در آزمون رشته تخصصی و تحصیل در آن هستند.
- تبصره ۲: رعایت شرایط خاص واحدهای آموزشی یا رشته های خاص با مجوز مرکز مدیریت حوزه های علمیه برای داوطلبان الزامی است.
۲. عدم منع قانونی از ادامه تحصیل
۳. حداکثر سن مجاز برای سطح سه ۳۴ سال می باشد. (سنوات پایه های بالاتر از سطح دو به حد اکثر سن افزوده می شود ولی حداکثر سن در سطح ۳ از ۳۸ سال بیش تر نباشد)
۴. کسب امتیاز لازم در آزمون ورودی و مصاحبه علمی
۵. اقدام به ثبت نام پس از پذیرفته شدن نهایی در واحدهای آموزشی تخصصی

فصل دوم: نظام آموزشی

ماده ۲. نظام آموزشی در دوره تخصصی سطح سه مبتنی بر نظام ساعتی - درسی - نیم سالی است و ارزش هر درس با تعداد ساعت های برگزاری آن درس سنجیده می شود و قبولی یا عدم قبولی دانش پژوه در یک درس به همان درس محدود است.

ماده ۳. هر عنوان درسی مقدار یا میزان درسی است که مفاد و محتوای آن به صورت نظری حداقل ۱۶ ساعت و به صورت عملی یا مطالعاتی حداقل ۳۲ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی محاسبه می شود.

ماده ۴. طول مدت تحصیل در رشته های تخصصی بدون احتساب پایان نامه در رشته های تخصصی سطح ۳ حداکثر ۸ نیمسال می باشد.

تبصره: چنانچه بر اساس مجوز شورای گسترش حوزه های علمیه و با نظر شورای واحد آموزشی تخصصی برای پذیرفته شدگان سطح ۳ تعدادی از دروس به عنوان پیش نیاز ضروری تشخیص داده شود به ازای گذراندن دروس پیش نیاز حد اکثر دو نیم سال تحصیلی به طول مدت مجاز تحصیل افزوده می شود.

ماده ۵. هر سال تحصیلی مرکب از دو نیم سال بوده و هر نیم سال شامل حد اقل ۱۴ و حداکثر ۱۶ هفته آموزشی و دو هفته برای امتحانات است که بر اساس تقویم آموزشی سالانه حوزه های علمیه تنظیم می گردد.

تبصره ۱: در صورتی که در یک عنوان درسی تعداد جلسات برگزار شده به حد نصاب نرسد یا به گونه ای باشد که ارائه محتوای درسی به صورت کامل انجام نپذیرد آموزش موظف است این نقیصه را با برگزار نمودن جلسات جبرانی ترمیم نماید. برگزاری امتحان آن درس در پایان نیم سال منوط به اتمام ساعات درسی مورد نیاز می باشد.

تبصره ۲: در صورتی که تعداد جلسات برگزار شده در یک عنوان درسی به علت عدم حضور استاد، کمتر از نصف حد نصاب لازم باشد آموزش موظف است استاد دیگری را برای ادامه درس انتخاب و دعوت نماید در غیر این صورت آن ماده درسی نا تمام تلقی شده و باید در نیم سال بعدی ادامه یابد.

ماده ۶. واحدهای آموزشی تخصصی به تشخیص شورای واحد آموزشی، می توانند در هر سال تحصیلی یک دوره آموزشی رسمی تابستانی در مدت ۶ هفته آموزشی برگزار نمایند.

تبصره: شرکت دانش پژوهان در دوره تابستانی اختیاری است.

فصل سوم: نام نویسی و انتخاب درس

ماده ۷. طلاب متقاضی تحصیل در سطح ۳ رشته های تخصصی با شرایط زیر در واحدهای آموزشی تخصصی نام نویسی می شوند:

(الف) قبولی در آزمون ورودی کتبی و شفاهی

(ب) احراز صلاحیت اخلاقی

(ج) ارائه گواهی اتمام سطح ۲

تبصره: پذیرفته شدگان مشغول به تحصیل در یک استان در صورتی می توانند در واحد آموزشی تخصصی استان دیگر شرکت نمایند که قبل از نام نویسی، نسبت به انتقال پرونده تحصیلی خود به استان مقصد و ارائه گواهی تایید انتقال به مرکز مدیریت استان مقصد اقدام نموده باشند.

ماده ۸: پذیرفته شدگان موظف اند در هر نیم سال برای انتخاب درس اقدام نمایند. عدم اقدام بدون اطلاع و عذر موجه در یک نیم سال، به منزله انصراف خواهد بود.

تبصره ۱: در صورت عدم مراجعه دانش پژوه در زمان مقرر با عذر موجه، حداکثر تا دو هفته پس از شروع نیم سال تحصیلی حق انتخاب درس خواهد داشت ولی غیبت های این مدت برای وی منظور می گردد و پس از این مدت حق انتخاب و ادامه تحصیل در آن نیم سال را ندارد و آن نیم سال به عنوان مرخصی تحصیلی برای وی محسوب می شود.

تبصره ۲: مدت زمان محرومیت جزء مدت مجاز تحصیل محسوب می شود.

ماده ۹: دانش پژوهان رشته های تخصصی می توانند در هر نیم سال تحصیلی، حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۶ ساعت درس تخصصی یا گرایشی در هفته را انتخاب نمایند.

تبصره ۱: در صورتی که میانگین نمرات نیم سال قبل دانش پژوه حداقل ۱۷ باشد می تواند در نیم سال بعد حداکثر ۱۸ ساعت از دروس را در هفته انتخاب نماید.

تبصره ۲: در آخرین نیم سال تحصیلی، دانش پژوه از رعایت شرط حداقل و حداکثر مجاز انتخاب درس به شرط آنکه از سقف ۲۰ ساعت در هفته تجاوز نکند معاف است.

تبصره ۳: در صورتی که برای فراغت از تحصیل از دروس دانش پژوه، حداکثر ۶۴ ساعت باقیمانده باشد، با موافقت شورای آموزش واحد آموزشی و هماهنگی با استاد مربوطه می تواند امتحان آن درس را در طول نیم سال از طریق معرفی به استاد بگذراند.

تبصره ۴: دانش پژوهی که به صورت مشروط (معدل زیر ۱۴) اخذ درس می کند جز در آخرین نیم سال تحصیلی خود، حق انتخاب بیش از ۱۰ ساعت درس در هفته را در آن نیم سال ندارد.

ماده ۱۰: در دوره تابستانی مقدار ساعت درسی در مجموع ۹۶ ساعت خواهد بود.

ماده ۱۱: دانش پژوه می تواند در آغاز هر نیم سال تحصیلی، تا دو هفته پس از شروع نیم سال تحصیلی، حداکثر دو درس را اضافه یا حذف نماید مشروط بر آن که تعداد درس های انتخابی وی از حداکثر و حداقل مجاز تجاوز نکند.

ماده ۱۲: در صورت اضطرار، دانش پژوه می تواند تا ۵ هفته به پایان نیم سال تحصیلی، یکی از درس های خود را با تأیید شورای آموزشی مرکز حذف نماید، مشروط بر آن که تعداد درس های باقیمانده وی از حداقل مجاز کمتر نباشد.

فصل چهارم: حضور و غیاب

ماده ۱۳. حضور دانش پژوه در تمامی برنامه های درسی و دیگر فعالیت های آموزشی و پژوهشی دوره، الزامی است و ساعات غیبت دانش پژوه در هر درس نباید از سه شانزدهم تمامی ساعات آن درس فراتر رود.

تبصره ۱: در صورتی که غیبت دانش پژوه در هر درس بیش از سه شانزدهم گردد و غیبت وی موجه تشخیص داده شود، آن درس حذف می شود در چنین وضعیتی رعایت حداقل واحد الزامی نیست.

تبصره ۲: غیبت غیر موجه بیش از حد مجاز در هر درس، منجر به اخذ نمره صفر در آن درس است.

ماده ۱۴. چهار تاخیر تا ۱۰ دقیقه در هر جلسه درس، معادل یک ساعت غیبت محسوب می گردد

ماده ۱۵. غیبت موجه در امتحان هر درس، موجب حذف آن درس می شود و دانش پژوه موظف است در اولین نیم سال ارائه درس آن را مجدداً انتخاب نموده و فقط در امتحان آن درس شرکت نماید. غیبت غیر موجه در امتحان به منزله گرفتن نمره صفر در آن درس است.

تبصره: انتخاب این درس در سقف حداکثر و حداقل واحدها مورد لحاظ واقع نمی شود.

ماده ۱۶. تشخیص موجه بودن غیبت دانش پژوه بر عهده معاون آموزش واحد آموزشی می باشد.

فصل پنجم: مرخصی تحصیلی

ماده ۱۷. هر دانش پژوه در طول دوره تحصیلی خود، با تایید معاون آموزش می تواند حداکثر دو نیم سال از مرخصی تحصیلی استفاده کند و مدت مذکور جزو حداکثر مجاز تحصیل وی محسوب خواهد شد.

تبصره: استفاده از مرخصی تحصیلی در نیم سال اول دوره، مجاز نمی باشد مگر در موارد ضروری، به تشخیص شورای واحد آموزشی.

ماده ۱۸. زمان درخواست مرخصی از یک ماه قبل از انتخاب درس تا زمان حذف و اضافه آن نیم سال است.

فصل ششم: ارزشیابی و پیشرفت تحصیلی

ماده ۱۹. ارزشیابی پیشرفت تحصیلی دانش پژوه در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت علمی در کلاس، ارجاعات علمی، تحقیق درسی و نتیجه امتحان پایان نیم سال صورت می گیرد.

تبصره: برگزاری امتحان پایان نیم سال برای هر درس نظری الزامی است.

ماده ۲۰. معیار ارزشیابی پیشرفت تحصیلی نمره درس است و نمرات هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست تعیین می گردد و استاد هر درس، مرجع ارزیابی دانش پژوه در آن درس است.

ماده ۲۱. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ است. در صورتی که دانش پژوه موفق به کسب نمره قبولی نشود ملزم به اخذ مجدد درس، شرکت در کلاس و امتحان آن درس می باشد.

ماده ۲۲. استاد موظف است گزارش نمره نهایی هر درس را حداکثر ۱۰ روز پس از برگزاری امتحان آن درس به معاونت آموزش مرکز تسلیم نماید.

ماده ۲۳. اعتراض به نمرات امتحانی به مدت ۱۰ روز پس از اعلام نمرات رسیدگی می شود.

تبصره: نمرات دانش پژوه بعد از اتمام زمان رسیدگی به اعتراضات، غیر قابل تغییر است.

ماده ۲۴: تمامی نمرات دروس (اعم از قبولی و مردودی) در کارنامه ثبت و در محاسبه میانگین نمرات نیم سال و کل منظور می شود.

ماده ۲۵: کسی که دو بار در کلاس درس شرکت نماید اما موفق به کسب نمره قبولی نشود مجاز است بدون حضور در کلاس تنها یک نوبت دیگر، در امتحان این درس شرکت نماید تا نمره قبولی کسب نماید.

ماده ۲۶: در پایان هر نیم سال تحصیلی، میانگین نمرات دانش پژوه در آن نیم سال و میانگین کل نمرات او تا پایان آن نیم سال و در پایان دوره تحصیلی، میانگین کل نمرات محاسبه و در کارنامه دانش پژوه ثبت می شود.

تبصره ۱: برای محاسبه میانگین نمرات هر نیمسال و پایان دوره، از آنجا که حداقل ارزش ساعتی هر درس ۱۶ ساعت می باشد و مقدار ارزش هر درس با این مقدار ساعت سنجیده شده و به عنوان ضریبی از این ارزش درسی محاسبه می شود بر این اساس نمره هر درس در ضریب ارزش ساعتی آن درس ضرب می شود و مجموع حاصل ضربها (در تمامی دروسی که دانش پژوه برای آنها نمره قبولی یا مردودی گرفته است) بر تعداد کل ضرایب تقسیم می شود.

تبصره ۲: نمره دروسی که دانش پژوه در دوره تابستانی می گذراند تنها در محاسبه میانگین کل نمرات دانش پژوه محاسبه می شود.

تبصره ۳: نمره دروس پیش نیاز تنها در کارنامه و سوابق ثبت می شود اما در احتساب میانگین ها منظور نمی شود.

ماده ۲۷: انجام فعالیت های آموزشی - پژوهشی مانند تحقیق درسی، تکالیف درسی و شرکت فعال در مباحث کلاسی، در چهار درس تخصصی در هر نیم سال الزامی بوده و نمره آن بر اساس جدول توزیع نمرات زیر، در نمره نهایی آن درس محاسبه می گردد:

الف) فعالیت کلاسی: ۳ نمره از ۲۰ نمره

ب) تحقیق ضمن آموزش یا امتحان میان ترم: ۵ نمره از ۲۰ نمره

ج) پایان ترم: ۱۲ نمره از ۲۰ نمره

فصل هفتم: مشروط، انصراف و منع از تحصیل

ماده ۲۸: دانش پژوهی که معدل نیمسال او کمتر از ۱۴ باشد، مشروط می شود.

تبصره: دانش پژوه مشروط، در نیم سال بعد نمی تواند بیش از ۱۰ ساعت از دروس ارائه شده در طول هفته را انتخاب نماید مگر اینکه نیم سال آخر سال تحصیلی او باشد.

ماده ۲۹: در موارد ذیل دانش پژوه از ادامه تحصیل منع می شود:

۱. مشروطی دو نیم سال متوالی یا سه نیم سال غیر متوالی.

۲. در حداکثر مدت دوره موفق به اتمام درس ها نشود؛

۳. بدون درخواست مرخصی، در انتخاب درس شرکت نکند؛

۴. منع به دلیل مسائل غیرآموزشی، به تشخیص مراجع ذی صلاح.

تبصره: منع تحصیل شدگان فوق، به غیر از بند چهار، اگر برای اتمام دوره تحصیلی خود، حداکثر ۱۰ ساعت درسی در هفته باقی داشته باشد، با کسب اجازه از شورای واحد آموزشی می توانند در اولین نیمسال بعد از منع تحصیلشان، آن دروس را اخذ نموده و ادامه تحصیل دهند

ماده ۳۰: دانش پژوهی که بخواهد از تحصیل انصراف دهد، باید درخواست خود را شخصاً به معاونت آموزش واحد آموزشی تسلیم نماید. این دانش پژوه می تواند در فاصله حداکثر یک ماه از تاریخ درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود.

ماده ۳۱: ترک تحصیل بدون عذر موجه در یک نیم سال، انصراف از تحصیل محسوب می شود.

فصل هشتم: بازپذیری

ماده ۳۲: بازپذیری شامل دانش پژوهانی می شود که پس از گذراندن تعدادی از دروس واحدهای آموزشی تخصصی به هر دلیلی از تحصیل فاصله گرفته و مجدداً قصد ادامه تحصیل دارند.

تبصره ۱: دانش پژوهانی که پس از پذیرش نهایی، سابقه قبولی یک نیمسال در پرونده تحصیلی خود ندارند، شامل این قانون نمی شوند.

تبصره ۲: دانش پژوهانی که تمامی درس های خود را گذرانده اند و تنها پایان نامه آنها مانده است، شامل قوانین بازپذیری نمی شوند، و چنانچه سنوات تحصیلی آنها از حداکثر مجاز نگذشته باشد جهت دریافت مدرک فارغ التحصیلی پس از هماهنگی با معاونت پژوهشی واحد آموزشی تخصصی، باید اقدام به نگارش تحقیق پایانی نمایند.

ماده ۳۳: دانش پژوهان انصرافی متقاضی باز پذیري چنانچه کمتر از نصف درس های دوره تحصیلی تخصصی خود را گذرانده اند جهت باز پذیري باید در آزمون ورودی رشته ها و گرایش های تخصصی شرکت نمایند.

ماده ۳۴: دانش پژوهان انصرافی متقاضی باز پذیري، چنانچه نصف یا بیشتر از دروس دوره تحصیلی خود را گذرانده اند، برای ادامه تحصیل پس از موافقت شورای واحد آموزشی باید در آزمون بازپذیری داخلی شرکت نمایند.

تبصره: نحوه برگزاری این آزمون و منابع آن توسط شورای واحد آموزشی تعیین می گردد.

ماده ۳۵: پس از قبولی در آزمون بازپذیری، تمام نمرات ماخوذه دانش پژوه در دوره سابق تحصیل (اعم از قبولی و مردودی) در کارنامه تحصیلی جدید ثبت می گردد.

تبصره: در کارنامه تحصیلی و گواهی نمرات دانش پژوهان بازپذیری شده اصل مساله پذیرش مجدد و نمرات پذیرفته شده جداگانه متذکر می گردد.

فصل نهم: میهمان و انتقال

ماده ۳۶. در مواردی که دانش‌پژوه به طور موقت ناگزیر به تغییر محل تحصیل خود باشد، می‌تواند با موافقت واحدهای آموزشی مبدأ و مقصد به عنوان دانش‌پژوه میهمان، حداکثر در دو نیم سال، محل تحصیل خود را تغییر دهد.

تبصره ۱: میهمان شدن دانش‌پژوه مشروط به این است که حداقل یک نیم سال تحصیلی خود را در مرکز و موسسه مبدأ گذرانده باشد.

تبصره ۲: میهمان شدن برای گذراندن یک یا چند درس با موافقت واحدهای آموزشی مبدأ و مقصد، بلامانع است.

ماده ۳۷. تحصیل دانش‌پژوه میهمان مطابق مقررات آموزشی واحد آموزشی مقصد انجام می‌شود.

ماده ۳۸. واحد آموزشی مقصد موظف است پس از برگزاری امتحانات در پایان هر نیم سال، گزارش نمرات درسی دانش‌پژوه میهمان و موارد ضروری دیگر را حسب نیاز، جهت ثبت در پرونده و کارنامه تحصیلی به واحد آموزشی مبدأ ارسال نماید.

ماده ۳۹. انتقال به معنی تغییر دائم محل تحصیل دانش‌پژوه از یک واحد آموزشی به واحد آموزشی دیگر در همان رشته و همان مقطع است. و با موافقت واحدهای آموزشی و مراکز مدیریت استانی مبدأ و مقصد با شرایط زیر امکان پذیر است:

۱. ادامه تحصیل دانش‌پژوه در واحد آموزشی و مرکز مدیریت استانی مبدأ از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.
۲. متقاضی حداقل یک نیم سال از دوره آموزشی خود را در واحد آموزشی مبدأ گذرانده باشد و نمره قبولی کسب کرده باشد.

۳. درس‌های باقی مانده دانش‌پژوه کمتر از دو ترم نباشد.

تبصره: در صورتی که تعداد درس‌های باقی مانده کمتر از دو نیم سال باشد، باید از قانون دانش‌پژوه میهمان استفاده نماید.

۴. میانگین کل نمرات دروس گذرانده شده هنگام انتقالی، حداقل ۱۴ باشد.

ماده ۴۰. دانش‌پژوه متقاضی انتقال باید درخواست انتقال خود را با ذکر دلیل، کتباً و حداقل شش هفته قبل از شروع نیم سال تحصیلی به معاونت آموزش واحد آموزشی مبدأ تسلیم نماید. واحد آموزشی و مرکز مدیریت استانی مبدأ در صورت موافقت با انتقال متقاضی واجد شرایط، موظف است حداکثر ظرف مدت یک هفته، موافقت خود را به همراه تقاضانامه دانش‌پژوه به واحد آموزشی و مرکز مدیریت استانی مقصد ارسال کند.

تبصره ۱: واحد آموزشی و مرکز مدیریت استانی مقصد لازم است حداقل دو هفته قبل از شروع نام نویسی نظر خود را به واحد آموزشی و مرکز مدیریت استانی مبدأ اعلام دارد.

تبصره ۲: در صورت موافقت با انتقال، پرونده تحصیلی دانش‌پژوه از واحد آموزشی مبدأ به واحد آموزشی مقصد ارسال و ارتباط دانش‌پژوه با واحد آموزشی مبدأ قطع می‌شود.

ماده ۴۱. گواهی فراغت از تحصیل دانش‌پژوه انتقالی توسط واحد آموزشی مقصد صادر می‌شود.

ماده ۴۲. انتقال دانش‌پژوه در طول مدت تحصیل فقط برای یک بار مجاز است.

فصل دهم: تطبیق و پذیرش واحدهای درسی

ماده ۴۳. دانش پژوهانی که دروس غیر تخصصی (عمومی - پیش نیاز) را در واحد آموزشی معتبر دیگری گذرانده باشند، نمرات آن دروس با شرایط زیر پذیرفته می شود:

۱. واحد آموزشی مبدأ، مورد تأیید مرکز مدیریت حوزه های علمیه باشد.
۲. درس جایگزین باید حداقل ۸۰٪ با درس اصلی هم خوانی محتوایی داشته باشد و از نظر تعداد ساعت نیز کمتر نباشد.

تبصره: تشخیص اشتراک محتوایی با شورای واحد آموزشی می باشد.

۳. نمره دروس گذرانده شده کمتر از ۱۷ نباشد.

تبصره: در صورتی که نمره درس جایگزین، ۱۴ تا ۱۷ باشد، باید پس از انتخاب درس فقط در امتحان آن درس شرکت نماید.

۴. بیش از پنج سال از زمان دریافت نمره دروس گذرانده شده نگذشته باشد.

۵. دروس دوره های فشرده و پایان نامه قابل معادل سازی نیست.

ماده ۴۴. پذیرش نمره دروس تخصصی، تنها جهت عدم شرکت در کلاس است و باید در امتحان آن درس شرکت کند.

ماده ۴۵. دروس پذیرفته شده، با عناوین دروس واحد آموزشی مقصد ثبت گردد.

ماده ۴۶. به ازای هر ۱۶ ساعت درس در هفته که معادل سازی شده، یک نیم سال از مدت مجاز تحصیل دانش پژوه کسر می گردد.

ماده ۴۷. نمرات دروس پذیرفته شده در کارنامه تحصیلی در جدول جداگانه ثبت می گردد و در محاسبه میانگین کل دانش پژوه، منظور خواهد شد.

فصل یازدهم: پایان نامه

ماده ۴۸. تدوین پایان نامه به ارزش ۱۹۲ ساعت عملی، آخرین بخش دوره سطح سه است که طی آن دانش پژوه موظف است در یکی از زمینه های مربوط به رشته یا گرایش تحصیلی خود زیر نظر استاد راهنما و مشاور به تحقیق و پژوهش بپردازد. تدوین پایان نامه و کسب امتیاز لازم، شرط دریافت دانشنامه سطح سه است.

ماده ۴۹. مراحل تدوین پایان نامه طبق دستورالعملی است که از سوی کمیته مدارک علمی معاونت آموزش حوزه های علمیه و معاونت پژوهشی واحد آموزشی تخصصی اعلام می گردد.

ماده ۵۰. دانش پژوه موظف است پس از گذراندن حداقل یک سوم از ساعت های درسی (۲۰ ساعت درس در هفته) و حداکثر دو سوم (۴۰ ساعت درس در هفته) موضوع پایان نامه و طرح تفصیلی خود را پیشنهاد نماید.

تبصره: انتخاب درس دانش پژوه پس از اتمام ۴۰ ساعت درس منوط به ارائه طرح تفصیلی پایان نامه می باشد و در غیر این صورت، ادامه تحصیل وی نیازمند اجازه شورای واحد آموزشی می باشد.

ماده ۵۱. دانش پژوه ملزم است بعد از تصویب طرح تفصیلی، ظرف مدت حداقل شش ماه و حداکثر یک سال و نیم، پایان نامه خود را تحویل دهد.

تبصره ۱: انجام دفاعیه قبل از شش ماه منوط به موافقت کمیته پایان نامه ها است.

تبصره ۲: در صورتیکه پایان نامه جهت تدوین به بیش از یک سال و نیم زمان نیاز داشته باشد، این مهلت پس از درخواست کتبی دانش پژوه، تأیید استاد راهنما و تصویب کمیته پایان نامه های واحد آموزشی حداکثر به مدت یک سال به مدت مجاز افزوده خواهد شد. پس از پایان این مدت، دوره تدوین پایان نامه تمدید نخواهد شد.

ماده ۵۲. دانش پژوهانی حق دفاع از پایان نامه را دارند که کلیه دروس خود را گذرانده باشند و گواهی اتمام دروس خود را از معاونت آموزش واحد آموزشی دریافت و ارائه نمایند.

ماده ۵۳. نمره پایان نامه بر اساس میانگین نمرات اعضای هیأت داوران تعیین می شود و درجات آن به قرار زیر است:

نمره	درجه
۱۸ تا ۲۰	عالی
۱۶ تا ۱۷/۹۹	خوب
۱۴ تا ۱۵/۹۹	قابل قبول
کمتر از ۱۴	غیر قابل قبول

ماده ۵۴. در صورتی که پایان نامه غیر قابل قبول تشخیص داده شود، دانش پژوه فقط برای یک بار می تواند در مهلت مقرر از طرف هیأت داوران نسبت به اصلاح و رفع نواقص پایان نامه اقدام و از آن دفاع کند.

تبصره ۱. نحوه برگزاری جلسه دفاع بر اساس آیین نامه اجرایی مورد تایید کمیته مدارک علمی می باشد.

تبصره ۲. اجرای فصل یازدهم در واحدهای آموزشی تخصصی پس از صدور جواز از ناحیه کمیته محترم مدارک شورای عالی و ابلاغ دستورالعمل آن ممکن خواهد بود.

فصل دوازدهم: فراغت از تحصیل

ماده ۵۵. دانش پژوهی که کلیه دروس آموزشی عمومی و تخصصی را طبق برنامه مصوب با موفقیت گذرانده و از پایان نامه خود دفاع کرده باشد فارغ التحصیل آن دوره محسوب می شود.

ماده ۵۶. مدرک علمی به دانش پژوهانی اعطا می شود که دوره تحصیلی را بر اساس ضوابط مصوب و در مدت مجاز گذرانده باشند و میانگین کل نمرات آنان حداقل ۱۴ باشد

ماده ۵۷. در صورتی که معدل دانش پژوه کمتر از ۱۴ باشد، در مدت مجاز تحصیل می تواند از درس هایی که نمره کمتر از ۱۴ دارد با رعایت حداکثر سقف مجاز ساعات درسی یک نیم سال مجدداً در یک نیمسال انتخاب تا میانگین کل نمرات خود را جبران نماید. در این صورت نمرات جدید، جایگزین نمرات قبلی، در کارنامه دانش پژوه می شود و در میانگین کل نمرات او محاسبه میشود.

تبصره: به دانش پژوهی که نتواند یا نخواهد از مقررات مذکور در این ماده استفاده کند یا علیرغم استفاده از آن نتواند کمبود نمرات خود را جبران نماید، مدرک این دوره تعلق نمی گیرد و تنها گواهی گذراندن واحدهای درسی و ریز نمرات همراه با تصریح به نقص در معدل نهایی به وی داده میشود.

ماده ۵۸. زمان فراغت از تحصیل در مقطع سطح سه تاریخ دفاع از پایان نامه، می باشد.

پایان :

این آیین نامه با ۵۸ ماده و ۴۱ تبصره در تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۱۴ به تایید مدیر حوزه های علمیه رسید و از این تاریخ مورد عمل و اجراء و جایگزین آیین نامه سابق قرار می گیرد.

سید هاشم حسینی بوشهری
مدیر حوزه های علمیه